

Молба от С. Ч. Г.¹, учител, за прием на кандидат-студенти от цигански произход с привилегии

с. Самараново, Станке Димитрово, 24 април 1958 г.

Другарю Ганев,

В едно мое писмо от 31 октомври 1957, аз направих едно кратко изложение до Вас, което изложение се съставяше от това: в края на м. юли 1957 от Националния съвет на ОФ Ви е било съобщено следното, че от циганското население е имало 9 души кандидат студенти за Висшите учебни заведения. За който не е имало никакви привилегии предвидени в наредбата пусната от 28 април 1957 за приемане на нови студенти във ВУЗ, каквито са предвидени за кандидатите от турското малцинство и това на българо-мохамеданите.

По Ваше мнение НС на ОФ се свързва с зам. Министъра на културата и просветата др. Ганчо Ганев. Както другарят заместник министър е искал да му се представи списък на кандидатите от нашето малцинство. Такъв списък е бил представен на другаря зам. Министър, след като е заседавало ръководството на министерствата и на 13 септември 1957 е било съобщено в ЦК на БКП в отдел Висше образование на другаря Бахчевианов, завеждащ отдела, че всички кандидати от нашето малцинство са били приети. Аз лично се явих в [...] отдел при ЦК, от където потвърдиха решението на ръководството на министерството и ми отговориха, към съответното учебно заведение, където кандидатствах, а именно в Машинно-Електротехническият институт в София. От където трябваше да получа съобщение. Такова съобщение не бях получил до момента, в които Ви се на трудящите се у нас.

Повечето от нашите хора не разбират това, че трудноразбираемо за тях, тъй като много малко е направено за това, изобщо никой до сега не слезна в низините на това изостанало малцинство да повдигне духа, да убеждава и да насочва младежта, към началото в живота, към науката, техниката, изкуството и т.н., и т.н.

„Врагът е там, където ти не бдиш“ това е един от много издигащите лозунги пред вратата на Великата Октомврийска Социалистическа Революция. Използват лозунга, за да кажа случая с групата американски журналисти, посетили нашата страна през октомври миналата година по времето на заседаващата 53 сесия на международния

---

¹ Имената са заличени от съставителите и са използвани само инициали.

олимпийски комитет. Както журналистите обърнаха внимание на най-голите и босите циганчета в София, за да ги заснемат и да ги представят в капиталистическата преса, [...] да почернят успехите на нашата родина по пътя на социалистическото развитие.

Разбира се, в Работническо дело с право нарича тези журналисти – Боклукчии в новия брой 282 от 9 октомври 1957. Тези американски янкчета зашеметени от бързия растеж на нашата страна и особено от нашата социалистическа столица потърсиха най-слабото място и те го намериха именно всред нашето малцинство, защото конкретно казано малко е направено, за да може това малцинство да се приравни към всички трудящи се, а да не остане, като опашка от горчивото фашистко минало.

В нашето ЦК вярва твърдо цялата работническа класа и то най-много на членовете на нашата славна Българска Комунистическа Партия, на която партия съм член и аз, някой работи, откъдето просто съм в недоумение.

Аз съм роден в с. Долни-Цибар, Ломско. Баща ми Ч. Г. Ч. е работник, както преди така и след 9 IX 1944г. и до настоящия момент – безпартиен.

Майка ми работи в ТКЗС от основаването му в селото ни. Също безпартийна.

Аз съм роден през 1935 год. Завършил съм Техникум по Механо-електротехника в гр. Бяла-Слатина. Годишите, които съм ги прекарал в училище бяха пълни с лишения и несгоди. Не бяха редки случаите, когато обядването мислех за вечеря или обратно и така цели 5 години до които се завършили Техникума с едничката цел да заличи позорното клеймо, което ни беше залепено от българската буржоазия, която не считаше нас, циганите, за хора неспособни за образование и култура, а годни, само за експлоатация. И въпреки всички трудно и лишения аз успях да завърша средното си техническо образование с отличен (4,80) при петобалната система. И въпреки успеха, които го имах, миналата година се получи едно клатушкане по въпроси с приемането както на мен, така и на други мои сънародници.

Нека да се съгласим и с това, че условията при които завършват нашите младежи от циганското общество.

На това мое изложение се надявам, че ще се направи нещо положително, особено по въпросите за закрепостяването на циганите скитници, разрешаване на въпроса с кандидатстването във ВУЗ, за тази учебна година и подбора на кадрите за Висшата партийна школа при ЦК на БКП, които кадри ще трябва да работят всред хората, на които им познават, езика, нравите и обичаите и т.н.

Оставям с другарски поздрав и чакам отговор.

С. Ч. Г.,
учител-техник при Машинно-Тракторното училище,
с. Самораново, Ст. Димитров. /.../

ЦДА ф.1Б, оп.28. а.е. 1

**Становище към молбата на С. Ч. Г. за прием на кандидат-студенти от цигански
произход с привилегии**

София, 23 май 1958 г.

Другарят С. Ч. Г. в своето изложение до др. Димитър Ганев поставя три въпроса:

–Необходимостта от приемане на студенти във ВУЗ от циганското население.

–Постъпване на другари от циганското малцинство във Висшата партийна школа

– Вземане мерки за ликвидирането на скитничеството сред циганското население и за повишаване на неговата култура.

В наредбата за приемане на студенти във ВУЗ през учебната 1958/59 година действително не се предвиждат специални привилегии за младежите от циганското малцинство. Този въпрос не е поставян досега пред Министерството на просветата и културата от съответните органи. Наред с това там има и мнение, че циганското малцинство не представлява такава компактна маса, както турското малцинство и българо-мохамеданите, за да ползува като тях привилегия при посяване във ВУЗ. Министерството, обаче, както ни съобщи др. Д. Ганев, винаги е приемало допълнително по изключение в някои специалности отделни младежи от циганското малцинство с добър успех и добър политически и трудов произход и прояви. Вероятно това може да стане и тази година, ако навреме се направят постъпки от съответните органи.

Останалите въпроси, поставени в изложението на др. Сали Генчев, са от компетентност на отдела "За работа с националните малцинства", затова предлагаме изложението да се прати там от където да се изготви цялостен отговор.

Петър Слънчев

ЦДА ф.1Б, оп.28. а.е. 1